

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Венцислав Статев Статев
член на научно жури, съгласно заповед № РД 38-66/29.01.2015 г., издадена от
Ректора на Софийски университет „Св. Климент Охридски“
за дисертационен труд с автор:
Павел Тодоров Стойнов
на тема:
**„Състояние и развитие на здравния туризъм в България“
за придобиване на образователна и научна степен „доктор”
по професионално направление 4.4. – Науки за земята,
научна специалност „География на рекреацията и туризма“**

Представеният за становище дисертационен труд със заглавие *„Състояние и развитие на здравния туризъм в България“*, представлява обширно авторско изследване на възможностите за комплексно обезпечаване развитието на СПА туризма в България. Авторът, Павел Тодоров Стойнов, докторант към катедра „География на туризма“ към Геолого-географски факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“, си е поставил амбициозната цел да обоснове необходимостта от увеличаване качеството на предлаганите СПА туристически услуги в български условия. За да постигне формулираната цел, докторантът е направил опит за обхватна систематизация на данни и обширен анализ на налични български природни и антропогенни ресурси за развитието на този вид туризъм. Отправната точка за определянето на СПА предлагането, като вид */а не форма туризъм/*, е потребността от възстановяване */рекреация/* от ежедневно по-скоро психическо, отколкото физическо натоварване на съвременния „икономически“ човек, а не от някакъв вид здравна интервенция и свързаната с нея възстановителна процедура.

Настоящото становище съдържа обобщена оценка на дисертационния труд в две основни направления, а именно: структурно и приносно. В структурното направление са разгледани въпросите, свързани с актуалността, съдържанието, структурата, научния стил и техническото оформление на дисертационния труд. Обърнато е внимание и на разработения автореферат. В приносното направление се прави оценка на реално постигнатите научно-приложни резултати, формулирани са препоръки и е формирано крайно становище относно качеството на дисертационния труд.

I. Структурни особености на дисертационния труд.

1. **Актуалност и съдържание** – в отговор на наситено предлагане на разнообразни, но сходни туристически продукти, науката формира тенденция на комбиниране на два или повече традиционни научни инструментариума, с които да бъде обхваната по-пълно спецификата на съвременното туристическо предлагане. В този контекст на разсъждения, целта, задачите, обектът и предметът на научната разработка на докторант Павел Тодоров Стойнов са в контекста на една своеобразна синергетика на различни научни области в

чиито фокус стои туристическото предлагане на СПА услуги. Формулираните от докторант Павел Тодоров Стойнов работни хипотези са типичен пример за проявата на тази тенденция в науката. В работните хипотези могат да бъдат разграничени научни области като: география /*систематизация на природни и антропогенни ресурси, видове инфраструктура*/ **управление** /в т.ч. кадрови ресурс, качество и организационна структура/, **обща икономическа теория** /дялове: макро и мега в един разрез и търсене, предлагане и пазарно равновесие в друг разрез/, **маркетинг** /акцент върху международния/, **туризъм** /целови групи; вътрешен и международен входящ туризъм/, а в по-общ план медицина, статистика и психология.

2. Структура – Изложението на дисертационния труд излиза от класическата структура. В структурно отношение са разграничени увод /3 стр./, основен текст в седем глави /198 стр./, заключение /3 стр./, 20 приложения /51 стр./ и списък на използваната литература /7 стр./ . Основният текст съдържа 150 таблици и 64 фигури. Списъкът на използваните литературни източници се състои от 88 заглавия и 58 Интернет сайта. В основния текст са намерили място съдържателни таблици и фигури, които успешно илюстрират, обобщават и систематизират информацията, съдържаща се в изложението. Използвани са и актуални електронни източници на информация. Дисертационният труд се характеризира с логическа структура, многоаспектност и задълбоченост на изследването. Дисертацията има формулирани цел, обект, предмет, задачи, използвани методи и изследователска теза с 4 работни хипотези. Разписаните задачи са адекватни от гледна точка на поставената цел, а обектът и предметът на дисертационния труд са ясно обосновани. Към тези констатации се добавят оригиналност на изследването, висока степен на проникване в същността на разглежданата проблематика и адекватно подбран методичен апарат, които взети заедно са спомогнали за успешното доказване на основните изследователски тези на дисертационния труд.

3. Стил – докторант Павел Тодоров Стойнов е успял да овладее научния стил на изказ, което е важно условие за придобиване на ОНС „Доктор“. Борави свободно със специфичната, за кандидатстваната научна специалност, терминология и се стреми да изказва и защитава авторска позиция. Подбрал е ефектен и в същото време ясен, систематизиран и разбираем схематичен материал. Основното изложение има логическа последователност, а дадената в приложения допълнителна информация, пряко кореспондира с него.

4. Автореферат – дискутираните в дисертационния труд аспекти са адекватно и точно отразени в разработения автореферат. В него е включена изчерпателна информация относно аналитичните и обобщаващите аспекти на дисертационния труд. Ясно и точно са формулирани и отразени обобщаващите изводи, както и справка за приноси. По дисертационния труд е направен изискуемият брой публикации.

II. Научни постижения в дисертационния труд.

Научни приноси – в предложения за становище дисертационен труд, могат да бъдат систематизирани следните такива:

1. Направен е опит за модификация на модел на Krippendorf, J, 1986. Предложени и апробирани са методики за количествена оценка на предлагането */проеекционни фактори при оценяване на брой и капацитет на хотели/*.
2. Направена е оценка на ресурсите за СПА туризъм в България.
3. По предварително определени икономически показатели е направена оценка на материално-техническата база, в която се предлагат СПА услуги и са анализирани особеностите на туристопотока в България.

III. Критични бележки и препоръки.

Към дисертационния труд на докторант Павел Тодоров Стойнов могат да бъдат формулирани следните критични бележки и препоръки за бъдеща работа:

- основната „болест“ на научната разработка е терминологичната двойкост, която може да е основа за формиране на погрешни очаквания на четящи, представители на различни научни сфери, относно съдържателната част на изложението. Така например, очакванията на медицинско лице */например рехабилитатор/*, специализирало в туризма, аниматор, в чиято програма са заложили основно възстановителни спортни игри за възрастни и предприемач */икономист/* в хотелиерството, насочил се към целева група туристи, отличаващи се с физическо и психично здраве, но с потребност от нови и различни удоволствия, базирани на нови технологии и свързани косвено с тяхното здраве, биха били диаметрално разнопосочни;
- дисертационният труд би спечелил, ако бъде по-прецизно определен фокусът на дисертационното изследване. Това значително би съкратило обема му;
- една от насоките за бъдеща научна работа на докторанта е изследване на възможностите за увеличаване на добавената стойност от предлагане на разнообразни СПА услуги в туризма.

Посочените критични бележки в никакъв случай не намаляват положителните страни и достойнствата на дисертационния труд, а имат за цел да подпомогнат научното израстване на докторант Павел Тодоров Стойнов и обогатят идеите му за бъдеща научна работа.

В заключение, на база цялостното изложение в настоящото становище, потвърждавам, че може да бъде дадена **положителна оценка** на дисертационния труд **„Състояние и развитие на здравния туризъм в България“**, а на автора му **Павел Тодоров Стойнов** да бъде присъдена образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 4.4. – Науки за земята, научна специалност **„География на рекреацията и туризма“**.

За постигнатото качество на дисертационния труд, не на последно място, трябва да се отдаде заслуженото и на научния ръководител на докторанта проф. дгн Мария Стаматова Воденска.

09.03.2015 г.

Велико Търново

Изготвил становището:

доц. д-р Венцислав Статев